

F. D. ROOSEVELT ZA LIBERALIZEM V STRANKI

ZADNJI KONGRES JE STORIL MNOGO ZA BODOČI DOBROBIT AMERIŠKEGA NARODA

Predsednik je samega sebe označil za liberalnega. Volilci naj volijo napredne kongresnike.

WASHINGTON, D. C., 25. junija. — Iz Bele hiše je sinoči prišel po radiju glas predsednika Rosevelta ter pretresel velike ameriške politične stranke do temeljev. Predsednik je rekel volilcem, da naj mislijo o "liberalcih" in o "konservativcih".

Predsednik je v svojih besedah odstranil vsak dvom, da bo dejansko posegel v predsedniške volitve leta 1940. Rekel je, da ima kot načelnik demokratske stranke — ne kot predsednik — pravico govoriti, kjer pridejo načela New Deala v poštev.

Iz njegovih besed je razvidno, da v prihodnjih predsedniških volitvah vidi novo razvrstitev političnih sil, razvrstitev, ki bo pritegnila k njegovemu New Dealu liberalno silo vseh strank. Pozival je volilce, da volijo take kongresnike in governorje, ki spoznavajo, da nove razmere po celem svetu zahtevajo novo zdravilo.

V svojem govoru se je predsednik zavzemal za svobodo govora, ter v tem ostro obsodil župana New Jersey City-ja Franka Hague, ne da bi imenoval njegovo ime, ker je v svojem mestu zatrl svobodo govora.

"Ustavne demokracije ne more biti v nobeni občini, ki posamezniku prepoveduje svobodo vere in govora, kakor sam želi," je rekel predsednik. "Ameriškega naroda ne more varati nikdo, ki skuša zatreti individualno svobodo pod pretvezo patriotizma."

Z ozirom na narodno blagostanje je predsednik rekel, da so napravili pogreške voditelji privatnih podjetij, delavski voditelji in celo vlada. Delavci so pritiskali predaleč po letih depresije, industrija je producirala preveč, vlada pa je preveč zaupala, da bosta industrija in delavstvo sodelovala z vlado v prid celega naroda.

Predsednik se je v svojem govoru pokazal liberalnega in nasprotnika konservativcev. Pojm "liberalen" je pojasnil s tem, da je rekel, da nove razmere zahtevajo nova sredstva. S tem pa je naravnost vdaril konservativce, ki vodijo starokopitno politiko, ne oziraje se na nove razmere.

"Liberalci zahtevajo," je rekel predsednik, "da so sprejeta nova sredstva in se uspešno vporabljajo v tej deželi pod sedanjo vladno obliko."

Ostro je obsojal kongresnike, ki so nasprotovali njegovim reformam v vladi. Rekel je, da je bil zadnji kongres izvoljen na odločno liberalni podlagi, navzlic temu pa so kongresniki zavrnili njegovo reorganizacijsko predlogo.

Navzlic temu pa je predsednik pohvalil 75. kongres, ki je šel ravnokar na počitnice, da je za bodoči dobrobit naroda storil več kot katerikoli kongres med koncem svetovne vojne in pomladjo leta 1933.

Med drugim, kar je napravil zadnji kongres, je predsednik Roosevelt omenil farmersko postavo, postavo o plačah in delovnem času, postavo glede delavskih hiš, znižanje davkov za majhne trgovce, trošilni in pomojevalni program ter postavo glede obrambe dežele.

DEŽ V ITALIJI

REM, Italija, 23. junija. — Deževje zadnjih dne je znatno izboljšalo poljedeljski položaj. V južnih provincah se je že-
tev že pričela in bo letina nor-

FAŠISTIČNA OFENZIVA VSTAVLJENA

Republikanci drže svoje postojanke. — Prodiranje proti Valenciji je bilo vstavljeno.

HENDAYE, Francija, 24. junija. — Španska vlada naznanja, da je bila fašistična ofenziva proti Barceloni, začena španski prestolici, zlomljena.

Vlada poroča, da so republikanci odbili napade na obeli krilih južno od Castellon de la Plana in pri Teruelu. Po padcu Onda, 35 milj severno od Valencije, je ostala vladna fronta neizpremenjena.

Bojna črta teče od obrežja južno od Castellona 46 milj v notranjost dežele do Mora de Rubielos ter se nato obrne 5 milj proti jugu do Sarriona. Vsled hude vročine je fašistična ofenziva tudi opešala pri Penarroji.

Fašistična armada generala Jose Varele je zavzela močno utrjeno postojanko pred Sarrionom.

Fašisti poročajo o velikem republikanskem delovanju vzhodno od Leride, kjer pričakujejo novo fašistično prodiranje v Katalonijo.

BARCELONA, Španija, 24. junija. — Španska vlada sedaj vzdržuje po 24 ur na dan zračno patrolo nad Barcelono in Madridom, da se zavaruje proti fašističnim zračnim napadom. To je španska vlada vkrenila, ko je pri zračnih napadih v marcu v Barceloni izgubilo življenje 870 oseb.

TURKI HOČEJO ALEKSANDRETO

ISTANBUL, Turčija, 23. junija. — Poleg tega, da je turška vlada obvestila Ligo narodov, da ne priznava več ligine komisije v sandžaku Aleksandretta, je tudi naprosila francosko vlado, da stori isto. S tem se boste mogli Francija in Turčija medsebojno pogajati glede sandžaka, ki je avtonomna skupina v sirsko-libanonski federaciji, ki je pod francoskim mandatom.

Turčija je mnenja, da Ligina komisija samo obtežuje in za vlačujejo francosko-turška pogajanja. V Angori prevladuje mnenje, da bodo pogajanja kmalu končana in da bo potem turška armada "povabljen", da skupno s francoskim vojaštvom "vzdržuje red" v sandžaku.

V ponedeljek je imel predsednik Kemal Atatürk na svoj jahi Savarona dolgo sejo s svojimi ministri in so bili doseženi važni ukrepi glede sandžaka. Na seji je bil tudi navzoč šef turškega generalnega štaba maršal Fevzi Cakmak.

GOLOBICA ZVALJA PIŠČE

AUGUSTAVILLE, Pa., 23. junija. — Na farmi Groverja C. Lytle je golobica zvalila pišče. Lytle pravi, da je kokos znesla jajce v golobje gnezdo in ko se je golobica vrnila v gnezdo, je obsedela na jajcu in sedaj se je iz njega izvalila pišča.

WOODRING PROTESTIRA

Po mnenju vojnega tajnika naj bi bilo obstreljevanje iz zraka omejeno samo na vojaške predmete. — Prizadevanja za zmanjšanje vojnih strahot.

O priliki graduacije na Marshall College v Jersey City, N. J., je govoril mladim študentom vojni tajnik H. Woodring ter jih pozival, naj se zavzemajo za določbe mednarodnega prava in za svetost pogodbe.

Po njegovem mnenju bi se morale države sporazumeti glede omejitve zračnih napadov. Vsak dan čitamo, koliko žensk in nedolžnih otrok so usmrtili bombe, eČ so zračni napadi res potrebni, naj bi bili omejeni na vojaške predmete, ne pa na ljudi, ki nimajo z vojno nobene opravke.

Prizadevanja za zmanjšanje vojnih strahot potom mednarodnega prava je staro že nad 400 let, in so bili do svetovne vojne doseženi v tem pogledu že lepi uspehi.

Svetovna vojna je pa zadala civilizaciji strašen udarec, od katerega se svet še ni opomogel. Danes, dvajset let po svetovni vojni, čitamo in slišimo o grozotah, ki nas do moga pretresajo.

Trajni mir še ni zajamčen in niti nevarnost nove svetovne vojne ni odstranjena. Moderno bojevanje je postalo grozoten bič, ne samo za armade na bojiščih, pač pa tudi za starce, žene in otroke v zaledju. Letala napadajo neutrjene mesta ter pobijajo civilno prebivalstvo. Vse to je v protislovju z mednarodnim pravom ter z vsemi načeli človečnosti.

"VOJNO SOVRAŽIMO. — TODA..."

WASHINGTON, D.C., 23. junija. — Na tukajšnjem War College je bilo zaključeno šolsko leto. Graduantom je razdelil diplome pomožni vojni tajnik Louis B. Johnson. Pri tej priliki je imel govor v katerem je poudaril: — Mi Amerikanci sovražimo vojno, nikdar se pa ne bomo podredili miru za vsako ceno. Združene države ne bojejo postati militaristične. Amerika potrebuje veliko armado, toda ne potrebuje je za napad. Amerika si noče prisvojiti niti inča tujege ozemlja in niti enega dolarja tujege bogaštva. Veliko armado pa potrebujemo, kajti če bi je ne imeli, bi pomenilo to za nas samomor.

Pri inauguraciji je bilo navzočih dosti visokih ameriških armadnih častnikov.

ZASLUŽENA KAZEN

V Brooklynu je bil včeraj obsojen 54 letni Joseph Spezzano na dvajset let ječe, ker se je pregrešil nad neko 13 let staro deklico.

JAPONCI SE POGREZAJO V BLATO

Japonski vojaški stroj se pogreza v močvirje. — Svet je precejneval japonsko vojaško silo.

HONKONG, Kitajska, 24. junija. — Skrbno opazovanje razmer v Mančukuu, v severni Kitajski, okoli Šanghaja in v južni Kitajski zadnjih šest tednov samo utrjuje prepričanje, da je japonsko stališče, vojaško in gospodarsko, slično stališču posameznika, ki tava po močvirju, iz katerega se hoče rešiti, pri tem pa se globlje in globlje pogreza.

Vsa poročila — o nesoglasju med Kitajci v Kantonu ali kjer koli v južni Kitajski so neutemeljena. To je samo japonska propaganda v Honkongu. Tem japonskim poročilom tuji konzularni in drugi krogi ne verjamejo.

Če so se Japonci polastili Amoya in če zavzamejo Svatov, s tem niso ničesar dosegli, ker bodo na tem kraju morali držati armado, ki bi jo mogli boljše porabiti kje drugje.

Vsi dogodki na Kitajskem morajo razburjati vladne kroge v Tokiju. Japonska armada se je sicer polastila provinc: Čahar, Hopej, Šansi in Santung in deloma Sujan, Kiangsu, Anhvej, Honan in Čekjang, toda kitajski vstaši delajo Japoncem velike preglavice in še celo v neposredni bližini Šanghaja, Peipinga in Tiencina, kjer so že popolni gospodarji šest do devet mesecev.

Tuji vojaški opazovalci so mnenja, da bodo morali Japonci, ako njihova armada do zime zavzame Hankov in Čangšao in bodo hoteli počivati na svojih zmagah, imeti 2.000.000 vojakov, da vzdržujejo red. To-like armade pa Japonci ne zmorejo, kajti velike garnizije morajo imeti na Koreji in Formozi in najmanj 250.000 vojakov v Mančukuu, ob čegar meji imajo Rusi velikansko armado.

Japonci so bili prepričani, da bo odporni duh Kitajske kmalu razbit, toda v tem so bili razočarani. Čimdalje prodirajo v notranjost dežele, na tem večje težkoče zadevajo. Nikakor ne morejo pričakovati, da bodo mogli obvladati velikansko ozemlje z 200 milijoni sovražnih Kitajcev.

Čim dalje se zavlačuje vojna, tembolj pada japonski vojaški prestiž. Pravljica, da je Japonska v svoji vojaški sili nepremagljiva, je postala v resnici pravljica.

Amerika in Evropa ste prišli do spoznanja, da ste precejnevali učinkovitost japonske armade, mornarica pa kaže nezane kakovosti.

Tega naziranja glede japonske vojaške sile so skoro vsi tuji vojaški opazovalci, ki skrbno precejnejuje vse bitke, kampanje in stratežične uspehe ali neuspehe od prvega spopada 7. julija lanskega leta, pa do bitke pri Sučovu.

PRAGA SE POGAJA Z NEMCI

Hodža in večina njegovih ministrov se je pogajala z Nemci. — London pričakuje nov Henleinov obisk.

PRAGA, Čehoslovaška, 24. junija. — Ministrski predsednik Milan Hodža in večina njegovih ministrov so se včeraj nad dve uri posvetovali z delegacijo sudetskih Nemcev o narodnem vprašanju.

Uradno poročilo, ki je bilo objavljeno po posvetovanjih in ki ste ga podpisali obe stranki, pravi, da je pet delegatov kabinetu predložilo natančne podatke o svojih zahtevah glede narodnega vprašanja.

LONDON, Anglija, 24. junija. — List "Evening Star" napoveduje sredi julija nov obisk Konrada Henleina. List pravi, da Henlein želi nadaljevati svoj pred nekaj tedni pričetni razgovor z angleškimi državniki, ko bodo pogajanja s čehoslovaško vlado končana. To se bo zgodilo v dveh tednih. Na potu v London bo Henleina spremljal njegov namestnik dr. Kundt.

KRALJ KAROL PRI ATATURKU

BEOGRAD, Jugoslavija, 22. junija. — Jugoslovansko časopisje z velikimi zadovoljstvom razpravlja o nedeljskem razgovoru med rumunskim kraljem Karolom in turškim predsednikom Kemalom Atatürkum.

List "Vreme" pravi, da Karolov obisk v Turčiji v veliki meri prispeva k romunsko-turškemu sodelovanju v okvirju Balkanske antante. (To balkansko zvezo tvorijo Jugoslavija, Romunska, Turška in Grška.) "Politika" povdarja solidarnost med obema državama ter izraža upanje, da boste v bližnji bodočnosti Romunska in Turčija delovali skupno z Anglijo.

Politika dalje pravi, da bo imel obisk romunskega ministra Jurija Tataresca v Londonu za posledico močnejšo romunsko vnanjo politiko. "Politika" je mnenja, da bodo Tatarescova pogajanja v Londonu imela za posledico, da bo Anglija postavila mornariško postojanko v Črnem morju južno od Constansee.

EVHARISTIČNI KONGRES V KANADI

QUEBEC, Kanada, 23. junija. — Včeraj se je začel tukaj prvi narodni evharistični kongres. V svečani procesiji je šlo 10 nadškofov in 44 škofov kanadskega episkopata. Papež je imenoval za svojega zastopnika kardinala Vielleneuve, nadškofa v Quebecu. Evharistični kongres bo trajal pet dni.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJŠTARŠI SLOVENSKE DNEVNE V AMERIKI

IZSTOPANJE IZ LIGE NARODOV

Latinske ameriške države izstopajo iz Lige narodov. — Izstopilo je že osem republik.

WASHINGTON, D. C., 24. junija. — Latinske ameriške države polagoma izstopajo iz Lige narodov. Državni departement je prejel sporočilo, da bo v ponedeljek izstopila Nicaragua, 10. julija pa Honduras. Guatemala se je od Lige poslovila 26. maja, Chile in Salvador pa sta naznanila svoj odstop, ki bo stopil v veljavo po preteku dveh let. Paraguay je izstopil že lansko leto. Že pred več leti pa so zastopniki Brazilije in Costa Rice zapustili Ženevo. Izmed 20 ameriških republik, ki so bile prvotno članice Lige narodov, jih je odstopilo osem, ali pa so naznanile svoj odstop.

Osebe, ki so blizu državnemu departementu, pravijo, da je poglaviti vzrok izstopanja politika dobrega sosedja, ki jo zasledujejo Združene države. Latinske ameriške države, ki so se bale "velikana na severu", so se pridružile Ligi narodov, da dosežejo protitež proti velikanski sili Združenih držav.

Ta bojazen pa je vsled politike dobrega sosedja izgubila. Vsled tega južnoameriške države nimajo več povoda, da bi iskale kake zaslombe v Ženevi.

So pa še drugi vzroki, ki so napotili države, da so izstopile iz Lige. Med temi vzroki je tudi zmanjšani ugled Lige narodov, zemljepisna razdalja republik od Ženeve in finančna bremena članstva.

Več latinskih ameriških republik se zavzema za ameriško ligo narodov, posebno Colombia in Dominica. Tozadevni predlog bo stavljen v decembru na prihodnjem panameriškem kongresu v Limi. Ako bo predlog sprejet, bodo še ostale ameriške republike izstopile iz Lige narodov.

Združene države, ki niso nikdar pripadale Ligi narodov, pa na sestrške republike niso v nobenem oziru vplivale glede članstva pri Ligi narodov.

STOJADINOVICH SKLENIL POGODBO

BEOGRAD, Jugoslavija, 23. junija. — Ministrski predsednik Milan Stojadinovich se je včeraj vrnil iz Italije in je odšel na Bled, kjer bo imel konferenco s prvim regentom knezom Pavlom.

Uradni krogi izražajo veliko zadovoljstvo nad njegovim sestankom z ministrskim predsednikom Benitom Mussolinijem.

Vladni krogi zagotavljajo, da je bil sklenjen zelo važen sporazum glede jugoslovanskega izvoza v Italijo.

Ta Stojadinovičev sestanek z Mussolinijem pa ne bo imel nikake izpremembe v vnanji politiki, toda javljeno je bilo, da bo Jugoslavija sodelovala z vsemi državami, ki se prizadevajo za mir in hočejo izboljšati gospodarski položaj v Evropi.

Jadransko morje in jugoslovanska vojna mornarica

(Nadaljevanje.)

V teku srednjega veka je ske trgovine zavzemajo prvo Jadransko morje zopet zadostno mesto. Reka in zatem bilo velik pomen za pomorski prehod in trgovino. Največji del te trgovine je vodila Benečija, ki je kot glavna morskala sila na Jadranskem morju zavladovala skoro vsem dalmatinskim otokom in važnejšim primorskim mestom, kot na primer Pulju, Zadru, Trogiru, in nekaj časa tudi Splitu in Dubrovniku.

V južnem primorju se je razvila republika Dubrovnik. V pomorskem potu in trgovini je dubrovaška ljudovlada pokazala izvanredno veliko aktivnost. Negleda na to, da se je njena moč raztezala samo na eno primorje in otok od Pelješa in Lastova na zapadu do Boka Kotorske na vzhodu, je vseeno dubrovaška trgovina na Jadranskem morju bila za benečansko največja. Dubrovnik je bil glavni posredovalec v trgovini med sredozemskimi deželami in celim balkanskim polotokom. Bil je nekoliko stoletij glavno trgovsko pristanišče na vzhodni obali Jadrana za Srbijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino, in do nekega časa tudi za Italijo. Po navali in zavezdi Turkov na balkanskem polotoku je Dubrovnik postal glavno balkansko pristanišče in luka za trgovino z večino turških zemelj na balkanskem polotoku in Podunavju na severu, kjer so Dubrovčani imeli svoje trgovinske pisarne po mnogih mestih. Velike dubrovaške ladje, katerih je bilo koncem 15. stoletja več kot tri sto, so obšle vsa važnejša pristanišča na obalah Jadranskega in Sredozemskega morja in celo v črnomoške in atlantske luke.

Velika pomorska odkritja v začetku novega veka in odkritje novega pota v Indijo in druge zemlje na Daljnem vzhodu, so imela slab vtis na razvitek sredozemske in jadranske trgovine. V 19. veku je Jadransko morje imelo v vsem vsporehno vlogo v evropskem pomorskem prometu in trgovini, vse do časa prekopa Sueskega kanala l. 1869. Prekop tega kanala, s katerim je bila dana nova in krajša pot v Indijo in Daljni vzhod, je bil velikega pomena za razvitek pomorske trgovine na Sredozemskem in Jadranskem morju. Od tega so že pri začetku 19. stoletja ponovno pričela napredovati jadranska pristanišča. Toda poleg starih pomorskih in trgovskih centrov Benetk, Dubrovnika, Ankone in Zadra, v oživljanju jadranske pomor-

Obči značaj Jadranskega morja za Jugoslavijo.

Poleg mnogih drugih političnih in zemljepisnih vprašanj o katerih so zavezniški po vojni reševali na mirovni konferenci v Parizu, so bile najvažnejši problem meje Jugoslavije.

Pri sklepanju tajnega londonskega dogovora 26. aprila 1915, z Anglijo, Francijo in Rusijo, je Italija imela kot glavni cilj, da dobi gospodujoči položaj na Jadranskem morju. Londonski dogovor je bil v popolnem nasprotju načelom zadržanosti in političnemu samoopredeljenju narodov, ker so vsi primorski kraji in otoki naseljeni z ogromno večino z jugoslovanskimi prebivalci.

Vstop Združenih držav v svetovno vojno je onemogočil skoro vse točke tajnega londonskega dogovora zato, ker je ameriški predsednik Wilson odločil in odklonil, da bi priznal na kakršnibodbi obveze Združenih držav v smislu tega dogovora, ki ni bil zasnovan na načelih narodnosti in mednarodne pravice.

Po naporih in prizadevanju jugoslovanske in laške vlade, so bila rešena mnoga jadranska vprašanja največje važnosti za mirno in koristno sodelovanje dvema sosedama, katera Jadrano ne loči, temveč ju veže v važnih medsebojnih potrebah.

Vloga ki jo ima Jadransko morje v gospodarskem življenju Jugoslavije, je nad vse značajna.

Samo devetnajst let je tega črkar je postala velika jugoslovanska država, in v tem kratkem času je Jugoslavija postala važna pomorska dežela in značajan faktor v pomorskem prometu in trgovini južne Evrope. Jugoslov. parobrodna društva, med katerimi zavzema prvo mesto Jugoslovanski Lloyd, obdržavajo s svojimi številnimi parniki reden promet ne samo po Jadranskem morju, temveč tudi po celim Sredozemskem morju. Jugoslov. trgovski parniki drže veže od časa do časa z vseni važnejšimi atlantskimi deželami v zapadni Evropi, z Združenimi državami, Brazilijo, Urugvajem, Argentino in Čile v Južni Ameriki, in celo z Indijo in Južno Afriko.

Jugoslov. trgovska mornarica, ki je bila v začetku skoraj neznatna, razpolaga sedaj ne

ZMAGALEC

Mladi ameriški črncec Joe Louis, ki je potolkel Nemca Maxa Schmelinga in je še dalje ostal svetovni prvak v boksanju.

SENZACIONALNA ARETACIJA TIHOTAPCA.

V Parizu je te dni zbudila velikansko pozornost senzacionalna aretacija. Ko se je vračal večkratni milijonar Louis Theodor Lyon v svojo graščino, sta ga ustavila dva policijska uradnika in ga povabila s seboj.

Lyon je lastnik zelo znane, izvrstno uspevajoče restavracije v Parizu in njegovi gostje so se gotovo neizmerno začudili, ko so izvedeli, da je bil restavrater Lyon eden najnevarnejših tihotapcev z mamili v Evropi.

ITALIJANSKI GIBALTAR.

"Daily Telegraph" piše obširno o utrjevanju otoka Leros po Italijanih in prihaja do zaključka, da gradijo Italijani tamkaj pomorsko trdnjavo prvega reda. Leros je že zdaj močnejši od Malte, od angleških utrjenih postojank mu je dorel samo Gibraltar. Toda kar manjka Gibraltarju v primeri z Lerosom, je prvovrstna strategična lega. Leros leži 350 morskih milj od Haife, 510 milj od Port Saida in samo 300 milj od Cipra. Ciper, ki si ga Angličani zadržujejo kot angleško pomorsko trdnjavo v vzhodnem Sredozemskem morju, je danes še neutrjen.

CIGARETA BREZ PAPIRJA.

Kadilec bo gotovo razveselila vest, da je madžarski pisatelj Stefan Tamas, nekadilec in pisec knjig za otroke in mladino, iznašel cigareto brez stročnice. Pri tem mu je pomagal kemik dr. Jos. Gyorki. Namesto stročnice iz papirja ima ta cigareta ovitek iz mehkega tobaknega lista, ki zgoreva sporedno z ostalim tobakom v cigareti. Za novi patent se zanjima doslej osem držav.

Peter Zgaga

DVOJČKA

Kadarkoli čitam kakšno razpravo o dvojčkih, se nehoti spominim dveh fantov, ki sta hodila v Kranju z menoj v šolo. Zdaj sta nekje v Sloveniji zapnika.

Brata dvojčka Tomaž in Matevž Tavčar.

Doma sta bila nekje iz Poljskih hribov, stanovala sta pa na "Zolariji", kjer se cesta cepi v dve. Ena gre proti Naklem, druga proti Trzinu.

V Kranju ju je pripeljala mati, enako oblečena v rjave obleke, bele srajce, okrogla klobučka. Pod vratom nista imela ovrtnice, pač pa "coffine", ki so takrat že odhajali iz mode.

Nosila sta težke gorjanske čevlje. Ločili smo ju samo po čevljih. Matevž je imel gladke, Tomaž pa kapice na njih. Sicer ju pa ni bilo mogoče ločiti. Oba slična čokaste postave, iste velikosti, istih kretanj. Glas je bil isti, pogled isti.

Nakratko povedano: če bi enega skril in drugega pokazal, bi nihče ne opazil razlike. Kakor rečeno, smo ju ločili po kapicah na čevljih: tovariši, sošolci, gosposinje, profesorji. To je bilo prvo leto. Drugo leto sta imela tudi čevlje enake in zato je še ta razlika izgnila.

Bila sta skoro nenehoma skupaj — doma, v šoli, na izprehodu, pri igri, učenju.

Nikdar nismo videli enega veselega in drugega žalostnega. Bila sta bodisi oba vesela in razposajena, ali pa oba potrita in zamišljena.

Če nam je slučajno en sam prišel nasproti, je bilo naše prvo vprašanje: — Kdo si? Matevž ali Tomaž?

Nasmehnil se je in odgovoril kot se mu je pač zdelo, da je Matevž ali Tomaž.

Pozneje sta začela to sličnost izražati v svoj prid. Vse vsaj zdelo se nam je tako, dokazati jima seveda nihče ni mogel.

Če je Tomaž slutil, da bo v šoli vprašan, pa se ni dobro naučil naloge, se je potuhnil, hlinil bolezen ter ostal doma. V šoli je šel Matevž, sedel na Tomaževo mesto in povedal profesorju, da je Matevž bolan. Matevž je bil vprašan, dober red je šel pa Tomažu v kredit.

Pisavo sta imela na las slično, govorila sta z istim glasom, in naglasom. Profesorji so vedeli, da jima njuna sličnost nudi neizmerno možnost prevare, pa kaj so hoteli.

Nekega sobotnega popoldne nas je bilo nekaj studentov na Pungartu, nekaj se jih je pa igralo onkraj Save pod Gaštem. Med njimi Tomaž in Matevž.

Pridružila se nam je postarna ženica in se zagledala v daljavo.

— A, tam sta, — je rekla, — sem ju že na stanovanju iskala. — Ali ju ločite, mati? — smo jo vprašali.

— Jaz, da bi ju ne ločila! — se je sladko-grenkobno nasmešnila. — Tisti na desni je Tomaž. Vidite, Matevž mu nekaj pripoveduje. Če bi že vsaj vedela, da sem tukaj. Do večera bi bila rada doma. Nekaj hruški in fižola sem jima prinesla. Aha, zdaj sta se odpravila. Matevž gre naprej. Pa se že vsaj nista kaj sporekla.

Razdalje med Pungartom in Gaštem znaša majmanj pol milje. Toda kaj je pol milje materinemu srcu, ki sploh nobene razdalje ne pozna.

Njene oči ju niso razpoznale, razpoznalo ju je njeno srce.

AMERIKA IN EVROPA

Te dni se je vrnil v Združene države poslanik Kennedy, ki zastopa ameriško vlado na angleškem dvoru. V Angliji je bil tri mesece ter je prišel sem samo na kratke počitnice.

Predsedniku Rooseveltu in državnemu departamentu bo vedel dosti zanimivega poročati, javnost pa o vsem tem ne bo dosti izvedela, kajti tajna diplomacija je še vedno bolj v časti kakor javna. Marsikaj se pa da sklepati iz dogodkov, ki so se v zadnjem času zvršili.

Angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain skuša pobotati Francijo in Italijo.

Iz precej zanesljivega vira se je dognalo, da po mnenju angleškega ministrskega predsednika zamore zajamčiti mir le izdatno posojilo Italiji in Nemčiji.

Mr. Kennedy je najbrže prinesel s seboj predloge za poravnavo angleškega vojnega dolga in načrte za ameriško sodelovanje pri posojilu, ki naj ga dobe fašistične države. Posojilo bi bilo dano v imenu Anglije, garantirali naj bi ga pa Francija in Amerika.

Dvomljivo je, če bo Washington sprejel kakšen tak — kriminalni — predlog. Ameriška administracija predobro ve, da bi tako posojilo finančno in gospodarsko ojačilo dve največji fašistični državi in sicer na stroške demokracije.

Vsa poročila, prihajajoča v državni departament, napovedujejo splošni svetovni konflikt, ki ima vsak hip izbruhniti.

Položaj na Čehoslovanskem je skrajno kritičen, kajti če hojslovaška vlada ne more ugoditi zahtevam Henleina, v Berlinu pa ne bodo prej zadovoljni, dokler ne dobe sudetski Nemci svojih "pravice".

Zbližanje med Ameriko, Anglijo in Francijo postaja z vsakim dnem tesnejše. Rim in Berlin se prav dobro zavedata, da spada v preteklost politika osamljenja, ki so jo Združene države tako dolgo in tako vztrajno zasledovale.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 0.35	Lir. 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 1.25	Lir. 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 2.50	Lir. 300
\$ 11.85	Din. 500	\$ 3.75	Lir. 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 7.50	Lir. 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 15.00	Lir. 2000

KER SI CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovolj varni in boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Na izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. —	\$ 10.25
\$ 15. —	\$ 15.25
\$ 20. —	\$ 20.25
\$ 25. —	\$ 25.25
\$ 30. —	\$ 30.25
\$ 35. —	\$ 35.25
\$ 40. —	\$ 40.25
\$ 45. —	\$ 45.25

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

KUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER SA PRISTOJNINO \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO:

Naš nakazilo pri pošiljateljnih stroških vate (naprimer sta, dvost, štost) določeno obliko. Naši takoj izplačilo se najhitreje izplača, poleg tega je pri pošiljanju nakazilnih vate tudi razmeroma poceni.

ODLIKOVANJE POLICISTA

Newyorški zupan La Guardia je odlikoval policista Lager greens, ki je rešil neko žen sko, ki je padla v reko Harlem.

Važno za potovanje

Kdaj je namenjen potovanju v tujino ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je potovan v vaš svobodi. Vredno naše dolgotrajne službe Vam zamerimo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne predpise, da je potovanje udobno in hitro. Četo se se upne obratiti na nas za vse pojasnila.

Mi predstavljamo vae, bodisi potovanje za povratno dovoljenje, potni list, vizajo in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, se najmanjše stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo da zahtevajo trenutno, ker pridno se dabi in Washington povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trije najmanj dni mesece.

Prihite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje Vam, da boste potni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

USPEŠNO ZD RAVLJENJE

Boj za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

Miss Rozana, z vami bi rada nekaj govorila, kar mi leži na srcu. Ali vas smem danes po kosilu zopet motiti v vaši uri počitka?"

"Za to ni treba nikakega vprašanja, Miss Gwen."

"Torej dobro! Pridem, kakor hitro bo Winnie po kosilu spravljena v posteljo. Sedaj pa gremo k zajtrku. Zelo sem bila žalostna, da sinoči zaradi razburjenja z Mary nisimo imeli koncerta. Izbrala sem že nekaj dvospevov, ki bi jih vi in moj brat Regi zelo lepo pela. Zato se mora to noč zgoditi, ako ne boste preveč trudni. Zaradi Marynega odhoda imate sedaj še mnogo več dela."

Rozana se zasmije.

"Ravno nasprotno, Miss Gwen, sedaj bo vse boljše teklo; Mary mi je pogosto metala kamenje pod noge, ker je moja naročila premenila in je ljudi zmešala. Uboga Mary — vedno sem mislila, da je bolj bolna kot pa zlobna."

Sicer pa tudi nikdar ni bila tako krotko jagnje kot vi, ko je bila še popolnoma zdrava. V sovraštvu je bila vedno močnejša kot v ljubezni. In njena ljubezen do Gladys in Winnie je bila bolj sebičnost kot kaj drugega."

"Mogoče pa bo zopet kmalu zdrava."

"Upajmo, toda navzlic temu je moj brat ne bo več vzel v hišo. Zelo se je zbal, da bi mogoče mogla kaj storiti njegovi ženi ali pa Winnie."

Vse tri gredo doli v zajtrkovalno sobo, kamor tudi takoj prideta oba brata z Gladys. Tudi pri zajtrku govore o Mary.

"Z vami pa je grdo delala," pravi Gladys. "Rana na kolenu — Gwen mi je o tem povedala — nikakor ni bila majhna in včeraj bi vam mogla pokvariti obraz. Sreča, da je moja svakinja še o pravem času prišla."

Reginald pri teh besedah svoje sestre zelo prebledi in skrbno pogleda Rozano.

"K sreči se je vse dobro izteklo in upajmo, da bo Mary zopet kmalu zdrava."

Tedaj pride pošta in gospodar jo razdeli.

Nato se z Reginaldom odpelje v svoje podjetje. Obe dami ostanete sami, kajti Rozana in Winnie ste že odšli.

"Ali si že pisala Maul Melvilovi, Gladys?"

"Ne, še ne; hotela sem o tem še govoriti z Williamom. Takoj potem bom pisala."

"Potem te pa ne bom več zadrževala, Gladys. Toda prosim, ne pozabi povabiti tudi Percyja Hurdleya."

Gladys se zasmije.

"Vendar si ne bom nakopala tvoje nemilosti."

In tako je bilo vse izvršeno po Gweninih željah.

Po kosilu, ko je Winnie že zaspala, se splazi Gwen v Rozanino sobo.

"Tukaj sem, draga, in sedaj vam hočem povedati, kar imam na srcu."

"Prosim — prosim, sedite!"

Sedite si nasproti, Gwen prijme Rozanino roko in pravi:

"Ali morete razumeti, da bi rada ozdravila svojemu bratu srčno rano?"

Rozanin obraz zardi.

"Prav dobro morem to razumeti, Miss Gwen."

"In — ali bi mi vi hoteli pri tem pomagati?"

"Z vsemi svojimi močmi, če morem."

"Torej poslušajte. Regi se je lansko leto v nekem kopalisku v Floridi spoznal z mladim dekletom, ki mu je bilo zelo všeč — mogoče bi med njima nastalo še kaj več, ako bi bila dalje časa skupaj. Kajti slučajno sem izvedela, da se dekleta tudi precej zanimata za mojega brata. Regi najbrže pozneje ni več mnogo mislil na njo — spoznal jo je in je tudi pozabil. Ker pa je njegova ljubezen do vas nesrečna in ker jo je mogoče ozdraviti samo s srečno ljubeznijo, bi rada poskusila zopet splesti vezi med njima, kajti mislim, da je vsak nesrečno zaljubljeni pripravljen tolažiti se z novo ljubeznijo."

Rozana se oddahne.

"Kako bom vesela, ako bi bil vaš brat potolažen."

"Kaj ne! In sedaj poslušajte. Moj oče bi rad Regita in mene po svoji volji oženil; toda midva sva trdno odločena, da se ne vkloniva njegovi volji."

In Gwen dalje Rozani pripoveduje, kaj je napravila, da bi Regi in Maud zopet prišla skupaj in kaj je njen brat William pisal njenemu očetu. Nato pa nadaljuje:

"Gladys mi je nato rekla, da naj vas pridobim kot za zaveznico, četudi ničesar ne ve, da vas Regi ljubi. Ako bo tedaj, kot upam, Maud Melvil prišla k nam, potem mi morate pomagati vse vnanje zapreke med Regitom in njo odstraniti. Kar največkrat jima moramo dati priložnost, da bosta sama skupaj. Ako pa pride moj oče, da bi nas s svojo navzočnostjo pripravil do pameti, potem seveda bom skušala preprečiti, da bi bila Regi in Maud sama. Zato bi vas prosila, da kolikor mogoče zabavate mojega očeta, da ga odvrtete od njegovih misli in skrbite, da se bo zabaval z Winnie. Pozneje vam bom dala še nadaljna navodila. Ali mi boste to storili?"

"Iz sra rada, Miss Gwen; še kaj več bi storila, samo ko bi mogla kaj pripomoči k sreči vašega gospoda brata."

"Dobro! Mogoče boste mislili, da bi mogla vse to, kar zahtevam od vas, jaz sama napraviti. Pa — najbrže ne bo to — kajti — Gladys bo ob istem času povabila tudi nekega mladega gospoda, ki je pravzaprav kriv, da zaročenca, ki mi ga je določil moj oče, ne morem trpeti. Ta mladi gospod bo vzel mnogo mojega časa. Ali razumete?"

Rozana se zasmije.

"O, da, razumem, Miss Gwen in obljubim vam, da bom vašega gospoda očeta zadrževala po vsej svoji zmožnosti od vas in od mladega gospoda."

Tudi Gwen se zasmije ter pripoveduje o Percyju Hurdleyu. Nato pa pravi:

"Zelo ste razumni, Miss Rozana. In prav lepa hvala za vašo obljubo. Pa še nekaj! Našega starega gospoda bomo s tem napravili mehekga, da ga bomo strašili s tem, da sva z Regitom za trdno odločena iti k operi in filmu. Zato vas prosim, da v razgovoru z očetom pogosto govorite o tem, in mi povejte, da natančno veste, da to nameravamo. Nama mogoče tega ne bi verjel, zato poskušajte zastaviti vse svoje sile, da ga prepričate, da sva trdno odločena posvetiti se umet-

nosti in da sva glede tega že stopila v zvezo s potrebnimi oblastmi. Mirno mu pripovedujte, da sem že, bodisi sama, ali pa z vami poskušala različne vloge, in da morate Regita prav pogosto spremljati na klavirju, kadar se uči operne točke. Saj me razumete?"

Rozana se zasmije.

(Dalje prihodnjic.)

Žaloigra baskovskih otrok

Katoliški listi v Italiji in drugod so že nestrastno poročali, kako strahotno trpijo katoličani v tej bratomorni vojni v Španiji in kako so juške smrti padali voditelji katoliških Baskov v Španiji.

Opirajoč se na izjavo patra Grifula, ki je ravnatelj urada na papeškem dvoru, objavlja mo njegovo poročilo o strahotnem trpljenju baskovskih otrok.

Papež je dal navodilo, da naj zbirajo resnične podatke o žaloigri baskovskih otrok. Pater Griful je zvedel, da je od 5. maja do 12. junija 1937 12.000 baskovskih otrok, ki so jih rdeči nasilno razposlali po raznih krajih samo zato, da jih niso pustili nacionalistom. Odšlo je 3000 otrok v Belgijo, 4000 v Anglijo, okoli 600 v Skandinavijo, nekaj sto v Švico, 1700 so jih ekspedirali v Rusijo, 600 v Mehiko in nekaj v Francijo.

Življenje teh malih beguncev je različno. V Angliji in Franciji so živeli v nekakih koncentracijskih taboriščih, a drugod so jih porazdelili po raznih družinah, seveda jim ni bilo povsod z rožinami posteljo. V Angliji, kjer ne prevladuje dujejo katoličani, se je zanje osebno zavzel kardinal Hunsley, westminstrski nadškof v Londonu in jim v marsičem pomagal.

V Franciji se ni mogel zanje uspešno zavzeti kardinal Verdier, ker so baskovske otroke po večini vzela le komunistične družbe. V Belgiji pa je bilo prizadevanje kardinala Di Malinesa in Rdečega križa za otroke jako uspešno in lepo število otrok so vzele razne belgijske katoliške družine.

Glede na moralo in materialne razmere teh otrok so bili različni uspehi. Seveda so morali otroci radi svoje vere marsikaj prestopiti pri komunistih; glede na to jim je bilo boljje v katoliških družinah. Vendar se je povsod otrokom boljje godilo po družinah, kakor pa v taboriščih, kjer so bili večkrat lačni in so prezebali. Neke devetletna deklica je pisala svojim staršem: "Če je Bog, mora kaznovati vse tiste ljudi, ki so nas odtirali od staršev." Brez dvoma je za te otroke najhujše to, ker so brez doma, ker so jih tako nasilno zbrali in tirali v tuje kraje.

Žaloigra teh otrok je glasen krik zoper človekoljubje; rešeni so bili vojnih grozot, toda z otroki so začeli uganjati politiko, ko so jih razposlali po svetu, da se čim bolj odtujijo katoliški veri.

Težko odgovornost so prevzeli nekateri katoliški člani iz dežele Baskov, ki so se sprijaznili z rdečimi in s tem pahili sebe in svoje otroke v pogubo zlasti s tem, da so "izgnali" 12.000 otrok iz domov.

USPEŠNO ZDRAVLJENJE

(Nadaljevanje z 3. strani.)

Slednjič je prinesel novice, da so ga vlekli na policijo, ker so ga zalotili, ko je kradel.

"Le nikar se koj ne vstrašite," je tolažil Feliks gospo in Marto.

"Najprej je treba obvestiti oblasti." — Čez mro nato se je po vsem kopalisku raznesla tale vest: Nekega kopaliskega gosta je napadel ropar, ki so ga prijeli in ga zdaj vklečenega ženejo. Razumljivo je, da Kupnati ni bilo dobro pri srcu, ko so ga radovedneži zijali vanj in je množica bolj in bolj pritiskala na cesto.

"Sveta nebesa! Saj bom od pamet," je zajela gospa Kupnati, ko je spoznala v kaznjencu svojega moža.

"To je pa gospod rentnik Kupnati!" je nekdo iz množice zavpil. Ni mogoče! — Seveda je! — "To je baraba, tat, ki mi je kradel hruške," je zavpil kmet.

"Oseli! Molči!" ga je narahlil Feliks. "Ta gospod je moj stric, je rentnik Kupnati iz Piskovce. To lahko izpričajo njegova gospa in hči in znanci. O drugem se bomo še pogovorili. Dragi stric, tu te čaka voz, brž vstopi in se odpeljava domov."

V vozu se je mogel Kupnati skriti pred radovedneži. Kakšno odrešenje! Napol mrtev se je stisnil v kot voza in začel milo jecati. Šele doma se mu je razvezal jezik.

"Sramota, kakšna sramota! Na vekomaj in do kosti sem osramočen! Nikier se ne morem več pokazati, ne tukaj, ne doma. Dobri prijatelji bodo že poskrbeli za to, da se bo razvedelo!"

Drugi dan so čitali v kopaliskem listu mično novico: "Dober dovtip si je izmislil znani in velespoštovani bivši trgovec gospod Kupnati v našem kopalisku. Seznanil se je z nekim čudovitim Angležem in je za šalo sklenil tole stavbo ž njim, vsak za 10.000 linarjev. Kupnati je obljubil, da ne preoblečen v potepuha vse kopaliske goste potegnil za nos. Izvrstno se mu je ta nakana posrečila. Od nekega postopača si je kupil raztrgano obleko in je znal svojo šalo tako do dna izvesti, da so ga zasačili kot tatu hrušk in ga je stražnik prignal na policijo. Seveda je kar glado dobil stavbo 10 tisoč linarjev. Gospod Kupnati pa je ta denar, kar je treba še posebej poudariti, velikodušno podaril v sklad za takajšnje občinske reveže."

"No stric, kaj praviš? Ali so ti všeč te vrstice?" ga je zjutraj vprašal nečak Feliks.

"To si pa preklemano prebrisan naredil," je zamrmral stric ves blažen. Vendar iz previdnosti te svoje blaženosti nečaku ni preveč pokazal. Slednjič ga je vprašal: "No, s čim naj ti pa zdaj usta zamašim?"

"Oh, stric, nič lažjega kot to," je Feliks navdušeno odgovoril. Ko je Marta pravkar vstopila, ji je veselo pomežiknil, vstal in dejal: "Nič lažjega!" Prijel je Marto za roko in jo odvedel k mizi. "Le, stric, s tole roko mi najboljše na vekomaj zamašiš usta!"

SKUPNO POTOVANJE V STARO DOMOVINO

Z BRZOPARNIKOM

BREMEN

3. JULIJA, 1938

BRZI VLAK V CHERBOURGU ZAJAMČI UDOBNO POTOVANJE DO LJUBLJANE

Potnike bo spremljal

I. G. HUDE

Uradnik Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljenca in obiskovalce

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

29. junija:
- New York v Hamburg
 - Normandie v Havre
 - Aquitania v Cherbourg
2. julija:
- Nieuw Amsterdam, Boulogne
 - Bremen v Bremen
 - Champlain v Havre
 - Rex v Genoa
6. julija:
- Queen Mary v Cherbourg
 - Hansa v Hamburg
7. julija:
- Ile de France v Havre
8. julija:
- Europa v Bremen
9. julija:
- Saturnia v Trst
 - Volendam v Boulogne
12. julija:
- De Grasse v Havre
13. julija:
- Deutschland v Hamburg
 - Aquitania v Cherbourg
 - Normandie v Havre
15. julija:
- Statendam v Boulogne
16. julija:
- Conte di Savoia v Genoa
19. julija:
- Bremen v Bremen
20. julija:
- Queen Mary v Cherbourg
22. julija:
- Nieuw Amsterdam v Boulogne
 - Rex v Genoa
 - Champlain v Havre
26. julija:
- Europa v Bremen
27. julija:
- New York v Hamburg
28. julija:
- Ile de France v Havre
30. julija:
- Vulcania v Trst
3. avgusta:
- Hansa v Hamburg
 - Aquitania v Cherbourg
 - Normandie v Havre
5. avgusta:
- Statendam v Boulogne
 - Bremen v Bremen
6. avgusta:
- Conte di Savoia v Genoa
10. avgusta:
- Queen Mary v Cherbourg
11. avgusta:
- Champlain v Havre
12. avgusta:
- Europa v Bremen
13. avgusta:
- Saturnia v Trst
16. avgusta:
- Nieuw Amsterdam v Boulogne
17. avgusta:
- Normandie v Havre
 - Aquitania v Cherbourg
 - Hamburg v Hamburg
20. avgusta:
- Rex v Genoa
 - Ile de France v Havre
 - Veendam v Boulogne
23. avgusta:
- Bremen v Bremen
24. avgusta:
- Paris v Havre
 - Queen Mary v Cherbourg
 - New York v Hamburg
27. avgusta:
- Roma v Genoa
30. avgusta:
- Europa v Bremen
 - Statendam v Boulogne
 - De Grasse v Havre
31. avgusta:
- Aquitania v Cherbourg
 - Normandie v Havre

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

JAPONSKO-KIT AJSKA VOJNA

Japonci so razstrelili most na Lunghaj železnici, da bi preprečili Kitajcem umikanje.

VSE PARNIKE

in

LINIJE

ki so

važne za

Slovence

zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.

YUGOSLAV TRAVEL DEPT.

216 W. 18th St., New York, N. Y.